

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

17 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Afanas Marin în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2019 și sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 21 februarie 2019, în cauza penală în privința lui,

Ganea Dumitru xxxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 03 noiembrie 2015 - 21 februarie 2019;

Instanța de apel: 25 martie - 2019 - 23 aprilie 2019;

Instanța de recurs: 23 decembrie 2020 – 17 mai 2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 21 februarie 2019, Ganea Dumitru a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de 186 alin. (2), lit. d) Cod Penal și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunile civile a părților civile Munteanu Serghei și Vlatcu Oleg s-au admis în principiu urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că Ganea Dumitru, la data de 11 iulie 2012 spre 12 iulie 2012 având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prin acces liber, a sustras pe ascuns din odaia casei de locuit, amplasată pe str. xxxx, mun. Chișinău, unde stătea la gazdă, un ceas de mână de model „Rado”, în valoare de 200 dolari SUA, o cămașă pentru bărbați în valoare de 150 lei, o geantă de culoare neagră combinată cu albastru în valoare de 350 lei și permisul de conducere pe numele Vlatcu Oleg xxxx, bunuri ce aparțin cet. Vlatcu Oleg xxxx, cauzându-i acestuia un prejudiciu material considerabil în valoarea totală de 2900 lei.

Tot el, la data de 11 iulie 2012 spre 12 iulie 2012 având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se în ospeție în domiciliul care este amplasat pe xxxxxx, mun. Chișinău, în care locuiește la gazdă cet. Muntean Serghei, a

sustras pe ascuns de la ultimul bani în sumă de 670 lei, 10 maiouri în valoare de 800 lei, două perechi de pantofi bărbătești în valoare de 1000 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în suma de 2470 lei.

Ațiunile inculpatului Ganea Dumitru, au fost calificate în baza art.186 alin.(2), lit. d) Cod penal, conform indicilor calificativi „*furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*”

3. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către avocatul Caminscaia Aliona în numele inculpatului, care a solicitat casarea sentinței contestate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Ganea Dumitru să fie achitat.

În motivarea cerințelor sale apelanta a invocat că:

- inculpatul nu este vinovat în săvârșirea infracțiunii imputate;
- instanța de judecată a apreciat unilateral probele prezentate, luând în considerație doar poziția acuzării, fără a le aprecia obiectiv, prin ce i-a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului;
- declarațiile martorului Ursu Victor este unica probă cercetată în cadrul ședinței de judecată, iar alte probe, care ar dovedi vinovăția inculpatului și puse la baza sentinței au fost date citirii în ședința de judecată.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2019 a fost respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul Caminscaia Aliona, și menținută fără modificări sentința primei instanțe.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept precum și just a ajuns la concluzia că inculpatul Ganea Dumitru a săvârșit infracțiunea imputată lui.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală nominalizată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Subsecvent, instanța de apel a remarcat că, este nefondat și lipsit de suport probatoriu argumentul apelantului precum că nu s-a demonstrat că anume Ganea Dumitru a sustras pe ascuns bunurile părților vătămate Vlatcu Oleg și Muntean Serghei, or, atât din declarațiile părților vătămate cât și a martorului Ursu Victor rezultă că, Ganea Dumitru, a fost cazat în camera lor și ultimul la acel moment, nu avea cu sine nimic din lucruri personale, comunicând că ulterior își va aduce lucrurile care se aflau la Orhei, iar când a plecat de la domiciliu, potrivit declarațiilor martorului Ursu Victor, inculpatul Ganea Dumitru a avut cu sine o geantă mare de tip sport în care ultimul a și ascuns bunurile sustrate.

Mai mult ca atât, instanța de apel a notat și faptul că, inculpatul Ganea Dumitru, fiind audiat în cadrul urmăririi penale, vina în comiterea infracțiunii

imputate a recunoscut-o parțial indicând că a sustras un ceas de mână, o cămașă pentru bărbați, o geantă de culoare neagră cu albastru, un parfum, o pereche de pantofi bărbătești de culoare neagră.

Având în vedere cele expuse, instanța de apel a menționat că în cazul dat, actul de învinuire și sentința sunt întemeiate și legale, părțile vătămate au fost audiate în cadrul urmăririi penale conform normelor procesuale, nefiind invocate careva încălcări în procesul penal, iar participanții la proces au avut posibilitatea să adreseze întrebări și obiecții.

Distinct de cele expuse, instanța de apel a remarcat că instanța de fond, la stabilirea felului și măsurii de pedeapsă inculpatului Ganea Dumitru, în conformitate cu art. 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de faptul că această infracțiune face parte din categoria celor mai puțin grave, de persoana inculpatului Ganea Dumitru, care anterior a mai săvârșit infracțiuni similare și a fost condamnat pentru infracțiuni similare și anume: prin sentința Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 03 octombrie 2014, pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.192¹ alin.(1), art. 186 alin.(2), lit. d) Cod Penal la 1 an și 6 luni închisoare cu executare în penitenciar semiînchis.

Toate aceste circumstanțe, în opinia instanței de apel, au demonstrat că inculpatul nu a sesizat gravitatea infracțiunilor comise și nu a dedus careva concluzii și a comis o nouă infracțiune.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Afanas Marin în numele inculpatului, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale recurentul invocă că:

- inculpatul Ganea Dumitru n-a avut posibilitate reală să se prezinte în instanța de fond, din motive independente de voința sa, or, ultimul a fost reținut în anul 2016 de autoritățile Ucrainene, și condamnat ulterior prin sentința Judecătoriei r-lui Staroconstantinovschii, Ucraina, din 23.10.2017, la o pedeapsă sub formă de 5 (cinci) ani închisoare, pe care a executat-o până la data de 10.12.2020;

- instanța de fond, și instanța de apel, nu au luat în considerație toate circumstanțele și motivele expuse de apărător, ceea ce a condus la adoptarea unor soluții neîntemeiate și ilegale și anume ambele instanțe au făcut referire superficială la argumentele prezentate de avocat, fapt care a determinat adoptarea unor hotărâri neîntemeiate și ilegale;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, respectiv decizia atacată nu cuprinde motivele de drept pe care se întemeiază soluția, or, această motivație este făcută în pripă, fără elucidarea

completă și obiectivă a circumstanțelor ce au condus la emiterea acestei decizii. Inclusiv instanța de apel eronat a interpretat prevederile legale în acest caz;

- instanța de fond, n-a luat în considerație toate circumstanțele expuse de apărare, ceea ce a condus la adoptarea unei sentințe neîntemeiate și anume instanța de judecată a avut o atitudine superficială față de argumentele prezentate de apărător, fapt care a determinat adoptarea unei sentințe ilegale și neîntemeiate.

7. Judecând recursul declarat, pe baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul avocatului urmează a fi respins, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 424 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă recursul și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală stipulează că judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Colegiul penal lărgit menționează că soluția respectivă se adoptă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 23 aprilie 2019, în prezența avocatului Caminscaia Aliona și a procurorului în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 44, vol. II), fiind menționat că pronunțarea integrală a deciziei va avea loc la data de 21 mai 2020.

Tot din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din 21 mai 2019 (f.d. 44, vol. II) se constată că, la data stabilită, în prezența avocatului Caminscaia Aliona și a procurorului în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, a fost pronunțată decizia motivată.

Tot din materialele dosarului se constată că copia deciziei motivate, a fost expediată inculpatului Ganea Dumitru, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a deciziei motivate (f.d.55, vol. II).

În continuare, Colegiul penal lărgit menționează că, avocatul Afanas Marin în numele inculpatului a declarat recurs ordinar împotriva deciziei

adoptate la caz, la data de **14 decembrie 2020**, fapt confirmat prin ștampila cu numărul de înregistrare a Curții Supreme de Justiție.

Așadar, Colegiul penal specifică faptul că pentru inculpatul Ganea Dumitru termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de **22 mai 2019**, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la **22 iunie 2019**.

Prin urmare, recursul avocatului Afanas Marin în numele inculpatului declarat la 14 decembrie 2020 nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, fiind depus peste 1 (un) an și 5 (cinci) luni și 7 (șapte) zile.

La acest capitol este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate.

Tot în acest context, Colegiul penal menționează, că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

De asemenea, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la

motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar al avocatului Afanas Marin în numele inculpatului Ganea Dumitru este declarat peste termen, urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Se respinge ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către avocatul Afanas Marin în numele inculpatului, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui *Ganea Dumitru xxxxx*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la **17 iunie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion